

סקירה כללית

פירוט למטה

משנתנו

1. הוציא העובר את ידו (והיד "חוץ למחיצתו" ושחיטת האם לא יכשירנה לאכילה)
2. ושחט את אמו
3. וחתכה

מחלקת מה דינו של בשר העובר:

- **ר"מ:** **מגע נבילה** [טומאה דאורייתא] (שהיד נעשית כאבר מן החי שדינו כנבילה כיון ששחיטת אמו אינו מכשירו **נחשבת** כאילו נפרדה מחיים ["שחיטה עושה ניפול"])
- **חכמים:** **מגע טריפה שחוטה** [טומאה דרבנן] (**שאינה** נחשבת כאילו נפרדה מחיים ["שחיטה אינה עושה ניפול"] ולכן אינה כאבר מן החי – ולגבי מיתתה, שחיטה למרות שאינה מתירה לאכילה, מכל מקום מוציאה מכלל נבילה)

פירוט

חכמים חולקים על ר"מ וסוברים ששחיטת האם מטהרת את היד שהוצא:

- **רב חסדא:** רק בעובר חי – ששייך למינו שחיטה
- **רבה:** גם בעובר מת

סוגיא – דף עד. - נושא: שחיטת טריפה מטהרה – מנלן חילופי

סקירה כללית

יש ברייתא חולקת על משנתנו שמחשיב בן שמנה **ליש** במינו שחיטה (ע"י שחיטת אמו טרם נולד) ופורכת ממנו. לפי ברייתא זו מנלן ששחיטת טריפה מטהרה מטומאה? ...

משנתנו

... בן שמנה חי

אין שחיטתו מטהרתו

לפי **שאין במינו שחיטה**

סתירה מברייתא

...בן ח' יוכיח שאע"ג **שיש במינו שחיטה** (אם נשחטה **אמו** כשהוא עדיין לא נולד)

אין שחיטתו (לעצמו) מטהרתו

- אף טריפה, אע"פ שיש במינה שחיטה לא תטהרנה שחיטתה

תירוץ

משנתנו חולקת על הברייתא וסוברת שאין להחשיבו "יש במינה שחיטה" כששחיטה שייכת אליו רק ע"י אמו

מנלן - דרשה

לפי ברייתא הנ"ל, מנלן ששחיטת טריפה מטהרה (הרי היא פורכת את לימוד משנתנו):

"וכי ימות **מן** הבהמה"

- מקצת בהמה מטמאה ומקצת בהמה אינה מטמאה – בטריפה ששחטה

סקירה כללית

יש להסתפק שחט עובר בן 9 בתוך אמו האם שחיטתו (תוך אמו) מתירו.
יש להסתפק גם לפי חכמים וגם לפי ר"מ החולקים (במשנה הבאה) לגבי האם שחיטת אמו מועילה לו.

משנה (הבאה)

מקרה

במקרה של שחט אם מעוברת והוציא עובר בן 9 חודשים ("בן פקועה")

דין - מחלקת

- **חכמים:** שחיטת אמו מתירו
- **ר"מ:** טעון שחיטה לעצמו

מקרה

שחט עובר בן 9 בתוך אמו

שאלה

האם שחיטתו (תוך אמו) מתירו – האם זו נחשבת שחיטת סימנים

צדדים

יש להסתפק גם לפי ר"מ וגם לפי חכמים:

- **לפי ר"מ:**
 - **לכאורה:** שחיטת עצמו מועילה
 - **מצד שני:** אולי שחיטה בפנים אינה מועילה
- **לפי רבנן:**
 - **לכאורה:** רק שחיטת האם מועילה
 - **מצד שני:** אולי לא צריכים לשחוט **דוקא** סימני האם – אלא שגם סימני האם מועילים

סוגיא - דף עד: - נושא: בבן פקועה: ① הבהרת השיטות במשנתנו האם שחיטת אמו מועילה לו ② לפי ר"י ששחיטת אמו מועילה לו – זהו רק לאכילה ③ לפי ר"י האם פטור מכרת על דם תמציתו ④ לפי ר"י האם אפשר לפדות פטר חמור בשה בן פקועה

סקירה כללית

הכל מוצג בטבלה אחת:

① - טעם המחלקת בין ר"מ לר"י/ר"ש שזורי.

- ובמה חולקים ר"י ור"ש שזורי

② לר"י המתיר בן פקועה בשחיטת אמו – ההיתר רק לאכילה (כולל חלב וגיד הנשה)

③ מחלקת אמוראים האם לפי ר"י חייב או פטור מכרס על דם תצצית של בן פקועה

④ מחלקת אמוראים האם לפי ר"י אפשר לפדות פטר חמור בשה בן פקועה

השווה ומצא בה **בן תשעה חי** ("בן פקועה")

שיטות:	ר"מ	חכמים (ר"י)	ר"ש שזורי
דין – מחלקת (במשנתנו)	טעון שחיטה (וחייב באותו ואת בנו)	שחיטת אמו מועילה לו	אפילו בן חמש שנים...שחיטת אמו מועילה לו
ההבדל בין חכמים לר"ש שזורי (מופיע בדף עה:)		מלבד אם הפריס ע"ג הקרקע אז מדרבנן טעון שחיטה	אפילו אם הפריס ע"ג הקרקע
טעם/עקרון (מה מצריך שחיטה)	9 חודשים (בלבד) מצריך שחיטה	9 חודשים בצירוף עם לידה מצריכים שחיטה (וכאן אין לידה)	
אמר ר"א בשם רב אושעיא: ר"י מתיר רק לגבי אכילה		מתירים לאוכלו כולל חלב וגיד הנשה (ר"י לשיטתו) אבל אסור ברביעה, ובחרישה בכלאים	
מחלקת האם ר"י מחייב כרת על דם ממציט ¹			
		ר"ל	ר"י
			חייב כרת
	הו"א	מותר	
	פירכא	הרי במשנתנו בבן 8 שלכו"ע (כולל ר"י) שחיטת אמו מתירו – שנינו "מוציא את דמו	
	מסקנא	2 אין בו כרת (אבל אסור)	
מחלקת האם פודים בו פטר חמור ³			
		רב אשי	מר זוטרא
	דין - מחלקת	פודים בו	אין פודים בו
		נחשב חי כיון שרץ וחי	נחשב כאילו שחוט כיון ששחיטת אמו מתירו יש גזירה שוה "שה"- "שה" לקרבן פסח (ששם בן פקועה פסול מצד יוצא דופן) ויש גם ריבוי. ומסתבר שהגזירה שוה בא לפסול בן פקועה כיון שכאילו שחוט

הערות שוליים

¹ רקע:

על דם שהנפש יוצאת בו - חייבים כרת לכו"ע

על דם **התמצית** – לרבי יהודה חייבים כרת – לומד "אשר יאכל כל דם...והכרתי..." – "דם" זה דם הנפש ו"כל" לרבות דם התחצית

² לפי ר"י ששחיטת אמו של בן פקועה מטהרתו

– הרי אינו נפש בפני עצמו

– ולכן הדם שהנפש יוצאת בו אינו נחשב "דם הנפש" ולכן אינו חייב כרת עליו.

- ולכן גם אינו חייב כרת על דם תמצית

³ **רקע:**

אין פודים בשה שחוט – רק בשה חיה

כאן בבן פקועה – לפי ר"י (שמותרת בשחיטת אמו) יש צד לומר שנחשב שחוט ופסול לפדיון או מצד שני כיון שחי ורץ ובמציאות אינו שחוט וכשר לפדיון.